MENAFİİ UMUMİYEYE MÜTEALLİK İMTİYAZAT HAKKINDA KANUN

Kabul Tarihi : 10 Haziran 1326
Yayımlandığı Takvimi Vakayi : Tarih: 24 Haziran 1326 Sayı: 576
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 2 Cilt: 2 Sayfa: 362

Madde 1– Evvela her ne suretle olursa olsun devletçe halen ve atiyen taahhüdatı maliyeyi tazammun ve emval ve emlaki umumiyenin sarf ve tahsisini istilzam etmiyen, saniyen bütçeye dahil bir hizmeti umumiyeye taalluk eylemiyen, salisen işbu kanunda tasrih olunan muafiyettan gayri muafiyatı muhtevi bulunmayan rabian kavanini mer'iye ahkamının tadil ve tağyirini müstelzim olmıyan hamisen vilayet devairi belediyesinin teşkilatına dair vazedilecek kavanin ile itasi hükümeti mahalliyenin dairei selahiyetlerinde bulunmıyacak olan menafii umumiyeye müteallik imalat imtiyazatı doğrudan doğruya kuvvei icraiye tarafından verilecektir.

Madde 2 – Bilcümle imtiyazat için muktazi olup iştirası lazımgelen veya sureti muvakkatede işgal ve terki icabeden arazi ve emlak hakkında kavaidi atiye cari olacaktır. İmtiyazı ita olunacak imalat ve müteferriatının tesisine muktazi olup ashabı uhdesinde bulunan emlak ve arazinin iştirası hususunda sahibi imtiyazla ashabı beyninde itilaf hasıl olamadığı takdirde mezkür emlak ve arazi istimlak kanununa tevfikan iştira olunacak ve bedeli iştirasiyle masarifi sahibi imtiyaz tarafından tesviye olunacaktır. İmtiyaz müddeti zarfında sahibi imtiyazın teklifi ve mercii olan Nezaretin tensibi üzerine muvakkaten işgali lazımgelen arazi ve taş ocakları ve balast mahalleri ashabına İstimlak Kanununda tayini kıymet için mevzu usule tevfikan takdir olunacak tazminat sahibi imtiyaz tarafından tesviye edildikten sonra hükümeti mahalliye marifetiyle sahibi imtiyaza teslim edilecektir.

İmalat ve müteferriatının tesis ve inşasına muktazi olan arazii emriyei haliye hitamı müddeti imtiyaza kadar sahibi imtiyaza meccanen terkolu nabileceği gibi esnayı ameliyatta arazii mezkureden muvakkaten işgali icabeden yerlerle derunlarında bulunan taş ocakları ve balast mahalleri de hükümetçe lüzum görüldüğü halde ashabı imtiyaza meccanen tahsis edilebilecektir.

Madde 3 – (Mülga: 25/6/1932- 2025)

Madde 4 – İmtiyaz müddetinin inkızasında işletme umuruna mahsus olan edevat ile eşyayı menkule ve levazımatı iştira olunabileceği mukavelenamenin hini tanziminde hükümetçe lüzum görüldüğü takdirde tasrih olunabilecektir. İmtiyazat

mukavelenamelerindeki müddeti muayene mürurunda hükümetin iştirak hakkı muhafaza olunacaktır. Edevat ve eşya ve levazımatı mezkurenin bedeli iştirası ehlihibre marifetiyle ve defatiri hesabiyenin tetkiki ile veya hükümetçe tensip olunacak diğer bir suretle takdir ve tayin edilecektir.

Madde 5 – İmtiyaz şartnamesinde mevcut olmadığı halde imtiyazın azami olarak son on beş senesi zarfında Nezareti aidesinin ruhsatiyle müceddeden ve ilâveten vücude getirtilecek ve müddeti imtiyazın inkızasında mevcut bulunacak olan imalat için sahibi imtiyaz tarafından ihbar olunup alelusul ispat olunan masrafa muadil bir meblağ imalatı mezkureden her birinin ikmalinden itibaren beher sene için bedelinden 1/15 tenzil edildikten sonra tazminat olarak tarafı hükümetten sahibi imtiyaza tediye olunacağı mukavelenamenin hini tanziminde hükümetçe lüzum görülürse tasrih olunabilecektir.

Madde 6 – (Mülga: 25/6/1932- 2025)

Madde 7 – İmtiyazat mukavele ve şartnamelerinde muayyen olan müddetler zarfında behemehal kavanin ve nizamatı Osmaniyeye tabi Osmanlı anonim şirketlerine devrolunacaktır.

Madde 8 – İmtiyaz işlerinde memurini fenniye ve idariye ile ustalar ve işbaşılarından ne miktarının ve hangilerinin ecanipten olacakları tayin ve tahdit edilecektir.

Madde 9 – Meclisi meb'usan ve ayana arzolunacak imtiyazat kanunları merbutları olan mukavelat ve evrakı müteferria ile bittetkik umumiyeti hakkında verilecek bir karar ile kabul veya red veya eshabı mucibe serdiyle berayı tadil iade olunur.

Madde 10 – Vilayet ve devairi belediyenin teşkilatına dair yapılacak kanunlar ile itası hükümatı mahalliyenin selahiyetleri dairesinde bulunacak olan imtiyazlar hakkında kavanini mezkurenin neşrine kadar hükümeti merkeziyece bersabık ifayı muamele edilecektir.

Madde 11 – Kuvvei icraiye imtiyazatın itası için mabihüttatbik olacak usul ve muamelatı mütekaddimeyi bir nizamı mahsus ile tayine mezundur.

Madde 12 – İşbu kanunun hükmü kavanini mahsusaya tabi bulunan maadini asliye ve sathiye ve taş ocakları hakkında mer'i ve cari olmıyacağı gibi umuru ticariye ve ziraiye ve sınaiye ve sarrafiyeye ait imtiyazlara da şamil olmıyacaktır.

Madde 13 – İşbu kanunun icrasına heyeti vükela memurdur.